

Anmeldelser

Tips om medisinsk litteratur, andre bøker, filmer og elektroniske medier som bør anmeldes, sendes tidsskriftet@legeforeningen.no

Skoledisinsk vurdering av alternativ behandling

Jerk W. Langer

Alternativ behandling – metoder og virkninger

172 s, tab, ill. København: Komiteen for sundhedsoplysning, 2003. Pris DKK 75
ISBN 87-90073-71-1

Forfatteren er lege og vitenskapsjournalist og angir i forordet at han mener «at alternativ behandling – akkurat som lægevidenskapen – kan have både fordele og ulempe, kan inneholde både gode ideer og tåbelige tanker, og

kan rumme både behandlingsmessige gevinster samt risici for undertiden alvorlige bivirkninger». Scenen er dermed satt for en nøktern og informativ gjennomgang av alternativ behandling på skoledisins stammespråk.

Den er danskspråklig og leveres som hardback, smakfullt illustrert med tabeller, illustrasjoner og tekstbokser. Den inneholder både et godt leksikon (kortfattet beskrivelse av de behandlingsformene som ikke har fått eget kapittel) og tilfredsstillende stikkordregister.

Innledningsvis presenterer forfatteren ti kapitler med generelle temaer som definisjon av alternativ behandling, beskrivelse av brukerne og hvorfor de vil ha alternativ behandling, i tillegg er det en grei beskrivelse av det danske lovverk. Denne delen avsluttes med en vurdering av hvor farlig alternativ behandling kan være. De resterende 20 kapitler beskriver de mest sentrale alternative behandlingsformer etter et mønster som inkluderer beskrivelse av behandlingsformen, hvilke sykdommer som behandles, den påståtte virkningsmekanisme, hva utøveren faktisk gjør, hva «lægevidenskapen» mener om behandlingsformen, risikobetraktninger og til slutt en kort historikk.

Vi får en systematisk og kortfattet innføring i det danske alternativmedisinske behandlingslandskap. Norge og Danmark er såpass kulturelt like at boken er meget relevant også for norske forhold. For leger som vil gi sine pasienter oppdaterte råd, trygt forankret innenfor såkalt kunn-

skapsbasert medisin, er boken et nyttig verktøy.

Det som gjør at jeg ikke kan gi den en uforbeholden hyllest, er at den ikke forholder seg til en rekke utfordringer som ligger i utforskningen av det alternativmedisinske landskapet. Å utforske en behandlingsform som allerede er tatt i bruk av 30–50 % av den voksne befolkning i behandlingen av ikke-velavgrensede lidelser, er ikke det samme som å utvikle et nytt farmasøytisk spesialpreparat for livstruende sykdom på det norsk/danske markedet. Boken ville blitt enda mer spennende om forfatteren hadde våget seg inn på disse mer kontroversielle temaene. Den ville da samtidig blitt mer lesverdig og gjenkjennbar for publikum, alternativbehandlere og den kvalitative forsknings-tradisjon.

Vinjar Fønnebo

Nasjonalt Forskningssenter innen Komplementær og Alternativ Medisin (NAFKAM)
Universitetet i Tromsø

God oppslagsbok i akupunktur

Palle Rosted

Akupunktur

På naturvitenskapelig grunnlag. 289 s, tab, ill.
Århus: Klim forlag, 2003. Pris DKK 995
ISBN 87-7724-984-4

Palle Rosted er overlege ved Weston Park Hospital, Sheffield, Storbritannia, medlem av ICMARC. Han har kurset leger verden over i akupunktur. Boken henvender seg til dem som ønsker å benytte akupunktur som behandlingsme-

tode innenfor tradisjonell, vestlig diagnose- og behandlingsmodell. Dette er en kortfattet lærebok og et oppslagsverk til klinisk bruk. Den er delt i én allmenn og én klinisk del, bakerst er det 16 sider referanser til aktuelle naturvitenskapelige undersøkelser. Det er intet stikkordregister, men en grei innholdsfortegnelse og en fargekode som letter oppslagene i klinisk del. Språket er lett å lese, og det er strektegninger i svart-hvitt og fotografier. Layouten er tiltalende og brukervennlig.

Forfatterens intensjon er å vise at naturvitenskapelig kunnskap allerede nå etter 25 års vestlig forskning gir grunnlag nok til å forstå akupunkturs virkning og dermed punktvalg og -bruk etter en diagnose stilt på tradisjonell måte. Han argumenterer for å beholde den kinesiske nomenklaturen fordi alle akupunktører verden over kjenner den, selv om han påpeker at meridianenes eksistens aldri har vært påvist anatomisk eller elektrofysiologisk. Imidlertid vet vi at stimulering av huden fører til målbare elektrofysiologiske endringer i medulla spinalis, thalamus, nucleus raphe magnus, cortex mv. Forfatteren nærmer seg hele akupunkturs fra et elektrofysiologisk ståsted og viser til at f.eks. De Qui bare kan kjennes hos individer med intakt nervesystem. For første gang i en klinisk akupunktur-bok har jeg ikke funnet omtale av fem-elementteorien eller møtt begreper som vind, kulde, flegma etc. Tunge- og pulsdia-gnostikk er uaktuelt, meridianene beskrevet overfladisk, men på hver meridian er de klinisk viktigste og mest brukte punktene nøye beskrevet ved sin beliggenhet, indikasjon, instikksdybde, nervøs innervasjon og tilhørende dermatom. Kapitlet om triggerpunktakupunktur er meget bra. Særfør-mene, som skalleakupunktur, superfistiell akupunktur, øreakupunktur og transkutan elektrisk nervestimulering (TENS) er kort omtalt.

Bokens kliniske del omhandler først og fremst lidelser i bevegelsesapparatet, men det er også en adekvat gjennomgang av cerebrale, gastrointestinale, gynekologiske, dermatologiske, nevrologiske og psykiatriske lidelser. Klinisk forskning, aktuelle tester, den nervøse innervasjon, dermatomenes lokalisasjon, aktuelle akupunkturpunkter, triggerpunkter og behandling med kroppsakupunktur, triggerpunktakupunktur, øre-, skalle-, periost- og superfistiell akupunktur samt TENS gjennomgås for hver lidelse, illustrert av plan-sjer. Disse oversiktene er eksemplariske til bruk i en travel klinisk hverdag. Denne boken har undertegnede ventet på i 20 år. Den anbefales til alle som vil sette seg inn i eller allerede har sett hvilke store muligheter akupunktur gir i vår kliniske hverdag, spesielt innen allmennmedisinen.

Øivind Svenning

Storsenteret legekontor
Ski